

Informácia o plnení koncepcie štátnej politiky technickej normalizácie, metrológie, kvality, posudzovania zhody a akreditácie za rok 2020

Vláda Slovenskej republiky svojím uznesením č. 170 z 8. apríla 2015 schválila Koncepciu štátnej politiky technickej normalizácie, metrológie, kvality, posudzovania zhody a akreditácie na roky 2015 až 2020 (ďalej len „koncepcia štátnej politiky“) a uložila predsedovi Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (ďalej len „ÚNMS SR“) každoročne predkladať informáciu o jej plnení. Nové koncepčné zámery na roky 2021-2024 budú vychádzať z novej koncepcie štátnej politiky, ktorú vláda SR schválila dňa 9. decembra 2020.

Poslaním ÚNMS SR ako ostatného ústredného orgánu štátnej správy je tvorba a udržiavanie dôveryhodných nástrojov infraštruktúry kvality, ktorých primárnym cieľom je zabezpečiť konkurencieschopné a efektívne prostredie v Slovenskej republike (ďalej len „SR“) a podporiť ochranu spotrebiteľa – každého jedného občana. Nástrojmi infraštruktúry kvality v európskom ponímaní je technická normalizácia, metrológia, posudzovanie zhody a akreditácia.

Technická normalizácia je jedným z nástrojov odstraňovania technických prekážok obchodu. Technické normy uľahčujú zavádzanie inovatívnych výrobkov a v konečnom dôsledku pomáhajú budovať dôveru spotrebiteľov v kvalitu výrobkov a služieb ponúkaných v SR, ale aj v Európskej únii (ďalej len „EÚ“). V kontexte rýchleho technologického vývoja, digitalizácie hospodárstva a nových hospodárskych trendov a modelov rastu zohráva technická normalizácia kľúčovú úlohu. Technická normalizácia zabezpečuje, aby rozvoj napríklad jednotného trhu pokračoval bez ohľadu na budúce zmeny a aby spotrebiteľia a podniky mali z takýchto zmien úžitok. Používanie technických noriem výrazným spôsobom uľahčuje dodávateľsko-odberateľské vzťahy v jednotlivých oblastiach hospodárskej činnosti a znižuje výrobné náklady, čím výrazne podporuje konkurencieschopnosť hospodárskych subjektov. Technické normy špecifikujú základné požiadavky na kvalitu a bezpečnosť výrobkov a služieb, čím prispievajú k ochrane spotrebiteľov, a mnohé z technických noriem obsahujú environmentálne aspekty, čím podporujú udržateľný rozvoj.

Metrológia sa v rámci ÚNMS SR zaoberá meraním, meracími jednotkami, metódami a prostriedkami merania, a tiež zásadami spracovania výsledkov meraní, ktoré majú vplyv na transparentnosť obchodných transakcií a ochranu spotrebiteľa. V praxi sa metrológia dotýka meraní, na základe ktorých dochádza k určeniu ceny pri priamom predaji spotrebiteľovi alebo na účely výpočtu cla, daní, pokút, taríf, náhrad, odškodnenia, poistenia, iných poplatkov alebo podobných platieb. Okrem týchto, sa metrológia zaoberá meraniami pri príprave spotrebiteľského balenia, pri ochrane zdravia, bezpečnosti, majetku, životného prostredia alebo v inej oblasti verejného života, kde môžu vzniknúť konfliktné záujmy fyzickej osoby, právnickej osoby alebo verejnosti a tiež pri meraniach, ktoré ustanovujú osobitné právne predpisy.

Posudzovanie zhody a skúšobníctvo sa v rámci ÚNMS SR zaoberá koordináciou činností v oblasti posudzovania zhody a dohľadu nad trhom nad určenými výrobkami a autoritou pre udeľovanie a odnímanie autorizácie a notifikácie. Notifikáciou slovenských autorizovaných osôb Európskej komisii a ostatným členským štátom EÚ (ďalej len „členský štát“) sa umožňuje ich pôsobenie v európskom systéme posudzovania zhody a uznávanie ich výstupov v rámci celej EÚ, ako aj v krajinách viazaných medzinárodnými zmluvami.

Akreditácia je významným nástrojom zabezpečenia správneho fungovania infraštruktúry kvality, pričom jej osobitná hodnota spočíva v skutočnosti, že poskytuje spoľahlivé a celosvetovo akceptovateľné vyhlásenie o technickej spôsobilosti orgánov posudzovania zhody vykonávať činnosti, ktorých cieľom je ubezpečenie spotrebiteľa o vysokej úrovni kvality a bezpečnosti produktov, služieb, systémov alebo procesov.

ÚNMS SR v priebehu roka 2020 postupoval v súlade so schválenou koncepciou štátnej politiky na roky 2015 až 2020 s primárnym cieľom zameraným na rozvoj nástrojov infraštruktúry kvality a so zámerom podpory domáceho trhu, resp. podpory slovenskej produkcie na európskych a svetových trhoch. ÚNMS SR sa v roku 2020 aktívne spolupodieľal na podpore a pomoci v boji proti COVID-19 v oblastiach zameraných na technickú normalizáciu, metrológiu a skúšobníctva pre podnikateľov, ale aj občanov SR.

Podľa určených cieľov koncepcie štátnej politiky ÚNMS SR v úzkej spolupráci s organizáciami v jeho zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti, ktorými sú Slovenský metrologický ústav (ďalej len „SMÚ“), Slovenský metrologický inšpektorát (ďalej len „SMI“), Slovenská legálna metrológia, n. o. (ďalej len „SLM“) a Slovenská národná akreditačná služba (ďalej len „SNAS“), plnil v roku 2020 konkrétne úlohy, podrobne rozpracované v nasledujúcich častiach predkladanej informácie o jej plnení.

1) TECHNICKÁ NORMALIZÁCIA

Za štátnu politiku technickej normalizácie a výkon činností slovenského národného normalizačného orgánu (ďalej len „NNO“) zodpovedá ÚNMS SR.

Úlohou ÚNMS SR ako slovenského NNO je zabezpečenie tvorby a poskytovania, slovenských technických noriem (ďalej len „STN“) a technických normalizačných informácií (ďalej len „TNI“) vrátane zabezpečenia ich ochrany pred neoprávneným rozmnožovaním a rozširovaním, aktualizovanie a udržiavanie sústavy STN a poskytovanie informácií v oblasti technickej normalizácie. Ako člen európskych normalizačných organizácií (Európsky výbor pre normalizáciu – CEN a Európsky výbor pre normalizáciu v elektrotechnike – CENELEC) a medzinárodných normalizačných orgánov (Medzinárodná organizácia pre normalizáciu – ISO a Medzinárodná elektrotechnická komisia – IEC) zabezpečuje ÚNMS SR medzinárodnú spoluprácu, v rámci ktorej sa zapája do tvorby a preverovania európskych noriem, európskych normalizačných produktov, medzinárodných noriem a iných TNI. Pri tvorbe európskych noriem a európskych normalizačných produktov spolupracuje aj s Európskym inštitútom pre telekomunikačné normy – ETSI.

Plnenie povinností vyplývajúcich z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ (ďalej len „Rada“) č. 1025/2012 z 25. októbra 2012 o európskej normalizácii, ktorým sa menia a dopĺňajú smernice Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES, ktorým sa zrušuje rozhodnutie Rady 87/95/EHS a rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 1673/2006/ES (ďalej len „nariadenie o európskej normalizácii“), bolo jedným z prioritných zámerov koncepcie štátnej politiky technickej normalizácie na roky 2015 – 2020. V roku 2020 ÚNMS SR spolupracoval s príslušnými rezortmi a podporoval používanie technických noriem na plnenie požiadaviek legislatívy a zároveň v rámci medzirezortného pripomienkového konania upozorňoval na dobrovoľnosť používania technických noriem v návrhoch dokumentov legislatívnej a nelegislatívnej povahy. Priebežne počas roka 2020 ÚNMS SR plnil povinnosť sprístupnenia pracovného programu v oblasti tvorby STN a TNI, vrátane oznamovania zámeru na tvorbu pôvodnej STN alebo pôvodnej TNI na webovom sídle ÚNMS SR a oznamovania o tomto zámere Riadiacemu stredisku CEN a CENELEC. Ďalej ÚNMS SR ako slovenský NNO v zmysle nariadenia o európskej normalizácii pokračoval v podpore

účasti malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“) na tvorbe STN a TNI najmä ich zapojením do činnosti národných technických komisií a uľahčením ich prístupu k pracovným dokumentom CEN, CENELEC, ISO a IEC.

Ako každoročne, aj v roku 2020, boli formou dotazníka zaslané do Riadiaceho strediska CEN a CENELEC informácie o aktivitách spojených s plnením úloh slovenského NNO ako podklad na vyhotovenie správy európskych normalizačných organizácií o plnení jednotlivých požiadaviek nariadenia o európskej normalizácii.

V spolupráci s európskymi normalizačnými organizáciami a medzinárodnými normalizačnými orgánmi ÚNMS SR od marca 2020 bezodplatne sprístupnil národné prevzatia európskych noriem týkajúce sa zdravotníckych pomôcok, osobných ochranných prostriedkov, lekárskeho a ochranného zariadení, vrátane Dohody pracovného stretnutia o tvárových rúškach (CWA 17553: 2020 Tvárové rúška na každodenné použitie) publikovanej v júni 2020, ktoré boli určené na pomoc najmä hospodárskym subjektom v boji proti ochoreniu COVID-19.

Proces tvorby pôvodných STN, pôvodných TNI, prevzatie európskych noriem, európskych normalizačných produktov, medzinárodných noriem a iných technických normalizačných informácií v roku 2020 zabezpečoval ÚNMS SR v súlade s uznanými princípmi technickej normalizácie, ako sú transparentnosť, otvorenosť a nediskriminačný prístup. Implementácia európskych noriem, európskych normalizačných produktov, medzinárodných noriem a iných TNI do sústavy STN, ako aj tvorba pôvodných STN a pôvodných TNI v štátnom jazyku, ktorú ÚNMS SR zabezpečoval prostredníctvom externých spracovateľov za finančný príspevok zo štátneho rozpočtu, bola zabezpečovaná v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) a bola realizovaná transparentne a nediskriminačne prostredníctvom programu rozvoja technickej normalizácie (ďalej len „PRTN“) a na základe odporúčaní technických komisií (ďalej len „TK“), Rady pre technickú normalizáciu (ďalej len „RTN“) a požiadaviek odbornej verejnosti alebo regulačných orgánov. V rámci PRTN bolo v roku 2020 na webovom sídle ÚNMS SR zverejnených 5 zoznamov so 176 úlohami na tvorbu STN v štátnom jazyku prekladom európskych noriem, európskych normalizačných produktov, medzinárodných noriem a iných TNI a 2 zoznamy s 23 úlohami na tvorbu pôvodných STN.

Do plánu technickej normalizácie bolo v roku 2020 celkovo zaradených 1 831 úloh, z toho 179 úloh na preklad európskych a medzinárodných noriem a 20 úloh na tvorbu pôvodných STN, ich revízií, zmien a opráv. Povinnosť v zmysle nariadenia o európskej normalizácii a princíp transparentnosti pri tvorbe STN a TNI uplatňoval ÚNMS SR pravidelným zverejňovaním jednotlivých častí plánu technickej normalizácie, do ktorého boli zaradené všetky vydané európske normy, európske normalizačné produkty a pripravované návrhy európskych noriem a európskych normalizačných produktov európskych normalizačných organizácií CEN, CENELEC a ETSI. Takisto ÚNMS SR na svojom webovom sídle poskytoval odbornej verejnosti možnosť zapojiť sa do tvorby technických noriem na európskej a medzinárodnej úrovni a uplatňovať svoje požiadavky formou pripomienok k ich návrhom predloženým na verejné prerokovanie.

Činnosť RTN, ktorá je podľa zákona č. 60/2018 Z. z. o technickej normalizácii v znení zákona č. 215/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o technickej normalizácii“) odborným a poradným orgánom predsedu ÚNMS SR, a ktorá plní úlohy ustanovené v § 5 ods. 1 zákona o technickej normalizácii, sa v roku 2020 zamerala na pripomienkovanie návrhu Konceptie štátnej politiky technickej normalizácie, metrologie, kvality, posudzovania zhody a akreditácie orgánov posudzovania zhody na roky 2021 až 2024, pripomienkovanie Dodatku č. 2 k Štatútu a rokovaciemu poriadku Rady pre technickú normalizáciu a Dodatku č. 1 k Štatútu technickej komisie a rokovacieho poriadku technickej komisie.

ÚNMS SR v rámci opatrení Akčného plánu inteligentného priemyslu SR vyplývajúcich z uznesenia vlády SR č. 461/2018 v roku 2020 identifikoval a zverejnil zoznam 666 technických noriem napríklad v týchto oblastiach: životný cyklus riadenia dát (life cycle data management), životný cyklus výroby, inteligentná výroba, automatizácia, kybernetická bezpečnosť, Big data, internet vecí (IoT), M2M. Na svojom webovom sídle ÚNMS SR pravidelne zverejňuje zoznamy návrhov nových pracovných položiek CEN, CENELEC, ISO a IEC, ktoré sa týkajú oblasti inteligentného priemyslu. Odborná verejnosť bola do tvorby STN podporujúcich inteligentný priemysel zapojená prostredníctvom účasti na činnosti národnej technickej komisie TK 37 Informačné technológie.

Na základe ustanovenia § 14 bodu 4 písm. a) zákona o technickej normalizácii bol k 1. aprílu 2020 spustený do prevádzky automatizovaný systém na podávanie žiadostí o udelenie súhlasu na citovanie časti STN alebo časti TNI, čím sa výrazne zjednodušil proces ich podávania.

S cieľom podporiť záujem, iniciatívu a spoluprácu odborníkov pôsobiacich v technickej normalizácii a propagovať technickú normalizáciu na národnej, európskej a medzinárodnej úrovni boli v roku 2020 udelené Ceny Vladimíra Lista za normalizáciu trom najaktívnejším externým spolupracovníkom v kategórii za dlhoročnú činnosť v technickej normalizácii, za významný prínos pre technickú normalizáciu a za aktívnu spoluprácu s európskymi a medzinárodnými normalizačnými organizáciami pri presadzovaní národných záujmov.

V oblasti vytvárania hlbšieho povedomia o technickej normalizácii v prostredí technickej verejnosti a vzdelávacích inštitúcií boli v roku 2020 vypracované a na webovom sídle a sociálnej sieti ÚNMS SR zverejnené príspevky o zaujímavých STN a TNI. V rámci vzdelávania boli prezentované príspevky o technickej normalizácii v oblasti stavebných výrobkov na on-line seminári Slovenskej komory stavebných inžinierov k autorizačnej skúške stavebných inžinierov a takisto na on-line prednáške o technickej normalizácii v oblasti stavebných výrobkov na Stavebnej fakulte Slovenskej technickej univerzity pre študentov odboru Technológia stavieb.

2) METROLÓGIA

Odbor metrológie je odborným organizačným útvarom ÚNMS SR zodpovedným za štátnu politiku pre oblasť metrológie. Odbor metrológie sa pri výkone svojich kompetencií riadi najmä zákonom č. 157/2018 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 198/2020 Z. z. (ďalej len „zákon č. 157/2018 Z. z. o metrológii“), nariadením vlády SR č. 126/2016 Z. z. o sprístupňovaní váh s neautomatickou činnosťou na trhu v znení nariadenia vlády SR č. 330/2019 Z. z., nariadením vlády SR č. 145/2016 Z. z. o sprístupňovaní meradiel na trhu v znení nariadenia vlády SR č. 328/2019 Z. z., vyhláškou ÚNMS SR č. 173/2018 Z. z. o zákonných meraciach jednotkách v znení vyhlášky ÚNMS SR č. 432/2019 Z. z., vyhláškou ÚNMS SR č. 188/2018 Z. z. o spotrebiteľskom balení, o fľaši ako odmernej nádobe, o požiadavkách na kontrolu množstva výrobku v spotrebiteľskom balení a o požiadavkách na kontrolu skutočného objemu fľaše ako odmernej nádoby v znení vyhlášky ÚNMS SR č. 433/2019 Z. z. a vyhláškou ÚNMS SR č. 161/2019 Z. z. o meradlách a metrologickej kontrole.

Subjektmi v pôsobnosti ÚNMS SR, ktoré sa podieľajú na metrologických a s metrológiou súvisiacich činnostiach sú:

- **Slovenský metrologický ústav (SMÚ)**, ktorý je príspevkovou organizáciou, ktorá prioritne zabezpečuje činnosti v oblasti fundamentálnej metrológie, a to výskum, vývoj a uchovávanie národných etalónov, odovzdávanie hodnôt národných etalónov na pracovné etalóny a meradlá v súlade s potrebami hospodárstva SR tak, aby boli

základom pre nadväznosť meradiel v rámci národného hospodárstva. Ďalej vykonáva certifikáciu referenčných materiálov, metrologickú kontrolu meradiel a kalibráciu meradiel na najvyššej metrologickej úrovni a poskytuje iné služby v oblasti metrológie. V medzinárodnom kontexte SMÚ plní úlohu národnej metrologickej inštitúcie - National Metrological Institute (NMI). SMÚ je signatárom medzinárodného Dohovoru o vzájomnom uznávaní národných etalónov a kalibračných a meracích certifikátov, vydávaných národnými metrologickými ústavmi, tzv. CIPM MRA a ako národná metrologická inštitúcia je členom Európskeho združenia národných metrologických inštitútov (ďalej len „EURAMET“). Z hľadiska medzinárodných aktivít sa SMÚ v roku 2020 zameriaval na účasť na rokovaní poradných výborov Medzinárodného výboru pre váhy a miery (CIPM) a technických výborov regionálnych metrologických organizácii EURAMET a euro-ázijského združenia národných metrologických inštitútov COOMET, kde sa formuje budúci smer svetovej metrológie. Jednotlivé aktivity spočívali v plnení záväzkov vyplývajúcich z povinností jednotlivých členov týchto výborov, v realizácii nefinancovaných bilaterálnych a multilaterálnych kooperácií formou výmeny odborných poznatkov a projektov.

- **Slovenská legálna metrológia, n. o. (SLM)**, ktorá zabezpečuje činnosti spojené s meraním, ktoré sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi (požiadavkami na meradlá a metódy ich skúšania) s cieľom zabezpečiť potrebnú úroveň dôveryhodnosti výsledkov meraní v zákonom regulovanej sfére. SLM je podľa zákona č. 157/2018 Z. z. o metrológii organizáciou určenou ÚNMS SR na výkon metrologickej kontroly meradiel a ďalších činností vyplývajúcich z uvedeného zákona. SLM je certifikačnou autoritou v rámci medzinárodného certifikačného systému OIML-CS, a to pre váhy s neautomatickou činnosťou a vodomery. Z hľadiska zahraničia SLM plní úlohu národnej autority pre legálnu metrológiu – National legal metrology authorities (NLMA).
- **Slovenský metrologický inšpektorát (SMI)**, ktorý je rozpočtovou organizáciou, vykonávajúcou štátny metrologický dozor (kontroluje dodržiavanie povinností ustanovených zákonom č. 157/2018 Z. z. o metrológii orgánmi štátnej správy, výrobcami a dovozcami určených meradiel, servisnými organizáciami, používateľmi určených meradiel, baliarňami a dovozcami spotrebiteľských balení) a súčasne plní funkciu orgánu dohľadu v oblasti meradiel sprístupňovaných na trhu podľa zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody“). SMI svoje zistenia z dohľadu uvádza do podskupiny spoločného systému RAPEX v rámci európskeho priestoru s názvom Informačný a komunikačný systém pre dohľad nad trhom (ICSMS). Z hľadiska zahraničia si SMI plní úlohu autority pre oblasť metrologického dozoru – Metrological Supervision Authority (MSA).

Koncepčné zámery ÚNMS SR pre oblasť metrológie vychádzajú z cieľov rozvoja v oblasti metrológie, zo systému národných regulácií v oblasti legálnej metrológie, z uznávania výsledkov meraní založených na nadväznosti na národné etalóny realizujúce meracie jednotky v súlade s Medzinárodnou sústavou jednotiek SI, z harmonizovaných požiadaviek na certifikačné subjekty, skúšobné a kalibračné laboratória, z potrieb medzinárodnej a európskej spolupráce a zapojenia sa do programov výskumu a inovácii v oblasti zdravia, životného prostredia, bezpečnosti, priemyslu a ochrany spotrebiteľa.

V oblasti metrologickej legislatívy bol v roku 2020 v Zbierke zákonov SR zverejnený zákon č. 198/2020 Z. z., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti so zlepšovaním podnikateľského prostredia zasiahnutým opatreniami na zamedzenie šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 (ďalej len „zákon č. 198/2020 Z. z.“). Článkom XXXVII zákona č. 198/2020 Z. z. sa zmenil a doplnil č. 157/2018 Z. z. o metrológii.

V decembri 2020 sa začal legislatívny proces prípravy novely zákona č. 157/2018 Z. z. o metrológii, ktorej cieľom je aplikácia takých legislatívnych zmien, ktoré budú odrážať aktuálny stav ako aj zmeny, ktoré si vyžaduje aplikačná prax, zavedenie plurality trhu, ktorou

sa zrovnoprávni postavenie subjektov vykonávajúcich overovanie určených meradiel v rámci vytvárania priaznivých podmienok pre podnikateľské prostredie a zníženie byrokratickej záťaže podnikateľského prostredia v nadväznosti na Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie rokov 2020 – 2024.

V oblasti podpory podnikania, konkurencieschopnosti a rozvoja inovácií SMÚ zabezpečuje vzdelávanie pre odbornú verejnosť v oblasti metrológie a systému manažérstva kvality prostredníctvom špecializovaných kurzov a vzdelávacích programov akreditovaných Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Celkový objem odborných kurzov v roku 2020 bol 55, z toho 4 boli vzdelávacie programy akreditované Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. SMÚ ďalej realizuje overovanie spôsobilosti pre autorizované a registrované osoby v oblasti metrológie v súlade s § 29 zákona č. 157/2018 Z. z. o metrológii.

SMÚ sa v roku 2020 aktívne podieľal na riešení a ukončení projektu s podporou Agentúry na podporu výskumu a vývoja (ďalej len „APVV“) s označením APVV-15-0295 s názvom „Pokročilé štatistické a výpočtové metódy pre meranie a metrológiu“, ktorého cieľom bol rozvoj matematicko-štatistických metód a algoritmov pre vyhodnocovanie meraní v oblasti viacrozmernej kalibrácie meradiel, metód a algoritmov pre stanovenie neistôt v meraní pomocou exaktných, resp. pravdepodobnostných výsledkov z merania.

SLM v roku 2020 riešila v rámci výskumno-vývojovej činnosti projekt „Vývoj inovatívnych metód pre primárnu metrológiu momentu sily aplikáciou silových účinkov konvenčnej etalonáže“, ktorý prebieha v spolupráci s riešiteľmi zo Žilinskej univerzity v Žiline (ďalej len „UNIZA“), Slovenskej technickej univerzity v Bratislave (ďalej len „STU BA“) a Ústavu merania Slovenskej akadémie vied (ďalej len „SAV“). Trvanie projektu je od roku 2019 až do roku 2022. V rámci riešenia projektu bolo vytvorených niekoľko technických návrhov pre rôzne princípy merania, boli urobené analýzy jednotlivých variantov a bol vytvorený 3D model časti zariadenia pre vybraný spôsob merania, bol urobený návrh a výber konštrukčných celkov a boli vykonané pevnostné analýzy vybraných dielov. V polovici roka 2020 začali aktivity na novom projekte „Vývoj a realizácia etalónu statického magnetického poľa na báze magnetickej rezonancie“, ktorý je riešený v spolupráci s Ústavom merania SAV. Aktivity na projekte boli zamerané na analýzu požiadaviek praxe na zabezpečenie metrologickej nadväznosti meradiel magnetického poľa. Obidva projekty sú riešené s podporou agentúry APVV. V roku 2020 sa SLM spoločne s STU BA, Technickou univerzitou v Košiciach, UNIZA a SAV zapojila do prípravy projektov, z ktorých vznikli 4 nové žiadosti o finančnú podporu agentúry APVV.

Ďalšie rozvojové úlohy sa týkali napríklad rozšírenia rozsahu kalibrácie meradiel rýchlosti, kde bolo cieľom úlohy navrhnuť a implementovať do používania metódy na kalibráciu rýchlomerov v rozsahu do 1 m/s, ako aj rozšírenie služby kalibrácie meradiel a etalónov tvrdosti na gumu o oblasť meradiel tvrdosti plastov. V danom roku boli riešené aj dve nové úlohy, jedna zameraná na nové služby, týkajúca sa kontroly dlhodobej stability zdrojov ionizujúceho žiarenia s cieľom preskúmať požiadavky na vykonávanie takejto služby, požiadavky na meracie zariadenia, na odbornosť pracovníkov, spracovanie metodiky a druhá nová služba zameraná na kalibráciu etalónov a meradiel - infúzných púmp, ktorá bola v danom roku aj úspešne dokončená. V rámci zefektívnenia činnosti v nadväznosti na predchádzajúce roky pokračoval vývoj softvérov zameraný na kalibráciu meradiel sily a momentu sily v súlade s aktuálnou koncepciou pre vývoj softvérov v SLM. Z pohľadu inovácie používaných meracích zariadení bol v danom roku vo významnej miere ukončený vývoj hardvéru a softvéru modernizovaného automatizovaného meracieho systému novej generácie na overovanie a kalibráciu VS PHM a bola tiež rozpracovaná koncepcia inovácie meracieho systému na kalibráciu meračských pásiem a koncepcia kalibrácie navinuteľných materiálov.

SLM riešila aj koncepčné úlohy ako Metrológia hmotnosti v kontexte Priemysel 4.0 a využitie najmodernejších prístupov v kontexte Industry 4.0, Nanometrológia v medzinárodnom a národnom meradle, či možnosti kalibrácie koncových mierok interferometrom ako bezkontaktnéj metódy.

S cieľom dostatočne flexibilne reagovať na neustále sa zvyšujúce požiadavky zákazníkov na kvalitu, rozsah služieb či požiadavky na nové služby, SLM rozšírila rozsah deklarovanej spôsobilosti vo veľičine o flexibilný rozsah, ktorý bol akreditovaný SNAS, a ktorý umožňuje laboratóriu prebrať zodpovednosť za riadenie celého rozsahu akreditácie, vrátane výkonu zmien a rozšírení o nové činnosti v rámci zadefinovanej flexibility. V prípade fixného rozsahu SLM rozšírila akreditáciu na ďalších vyše 40 druhov meradiel.

Pri vytváraní podmienok pre rozvoj podnikateľského prostredia a pre otvorený trh sa ÚNMS SR, SMÚ, SLM a SMI zúčastňovali a zapájali do činností na zasadnutiach pracovných skupín európskej spolupráce v legálnej metrológii WELMEC e.V. Zástupcovia odboru metrológie ÚNMS SR sú členmi výboru WELMEC e.V. a aktívne pracujú v pracovných skupinách WG2 - Váhy, WG5 – metrologický dozor, WG6 – Spotrebiteľsky balené výrobky, WG8 – meradlá (MID) a WG11 – plynomery a elektromery. Zástupcovia odboru metrológie ÚNMS SR sa tiež zúčastňujú zasadnutí Výboru pre meradlá a pracovnej skupiny pre meradlá pri EK a pracovnej skupiny ADCO dohľad na trhom (meradlá) pri EK. Zamestnanci SMÚ sú členmi pracovných skupín WG7 - Softvér a WG11. SMI sa zúčastňuje na zasadnutiach pracovnej skupiny WG5. Zamestnanci SLM aktívne pracovali v skupinách WG2, WG7, WG8, WG10 - Meracie zostavy na kvapaliny okrem vody, WG11, WG 12 – Taxametre, WG13 – vodomery a merače tepla. Z dôvodu pandémie COVID-19 prebiehala medzinárodná spolupráca výhradne prostredníctvom elektronickej komunikácie a on-line zasadnutí. V rámci OIML (Medzinárodná organizácia pre legálnu metrológiu) aktívni členovia pripomienkovali a zaslali stanoviská v predbežnom hlasovaní za nové návrhy odporúčaní a dokumentov OIML, čo je jednou z povinností členov OIML. SLM je členom riadiaceho výboru pre celosvetový certifikačný systém OIML-CS a aktívne sa podieľa na jeho tvorbe a fungovaní a je vydávajúcou autoritou pre vydávanie OIML certifikátov pre meradlá, pričom tieto certifikáty sú uznávané národnými metrologickými inštitútmi po celom svete.

V oblasti ochrany zdravia, bezpečnosti spotrebiteľov vrátane dohľadu nad trhom sa SMÚ zaoberal problematikou spojenou s metrologickým zabezpečením bezkontaktných očných tonometrov na meranie vnútroočného tlaku, ako aj zlepšením metrologického zabezpečenia oscilometrických krvných tonometrov prostredníctvom projektov medzinárodnej organizácie EURAMET pod označením 16RPT03 (inTENSE) a 18RPT02 (adOSSIG).

SLM riešila v oblasti zabezpečenia ochrany zdravia dve úlohy, a to „Kontrola dlhodobej stability zdrojov ionizujúceho žiarenia“ a „Dozimetrické služby v oblasti radónu a prírodných rádionuklidov (meranie radónu)“.

V rámci nového projektu APVV-19-0032 „Vývoj a realizácia etalónu statického magnetického poľa na báze magnetickej rezonancie“, je riešená aj oblasť zabezpečenia ochrany zdravia, keďže projekt je zameraný aj na rozvoj meracích metód na báze magnetickej rezonancie s využitím najmodernejšieho technického vybavenia - NMR tomografov. Projekt je orientovaný na najmodernejšie výskumné trendy, ktoré v súčasnosti riešia svetové laboratória vybavené najmodernejšou NMR zobrazovacou, spektroskopickou a meracou aparaturou.

Pri ochrane spotrebiteľa pred zneužívaním softvéru meracích systémov zástupcovia SR v roku 2020 participovali v rámci pracovnej skupiny WG 7, ktorá rieši problematiku použitého softvéru v meradlách na európskej úrovni.

Efektívnu ochranu práv spotrebiteľov pred nesprávnym meraním v obchodných vzťahoch, a to vo fáze pred uvedením meradla na trh, ako i počas celej doby jeho používania, zabezpečuje SMI. V roku 2020 SMI vykonal celkovo 875 metrologických dozorov dodržiavania ustanovení zákona č. 157/2018 Z. z. o metrológii u autorizovaných osôb, registrovaných osôb, používateľov určených meradiel a pod., čím splnil plán metrologických dozorov na 73 %. Nesplnenie plánu je spôsobené nepriaznivou epidemiologickou situáciou súvisiacou s pandémiou COVID-19 v roku 2020.

Informácie z oblasti metrológie pre laickú a odbornú verejnosť poskytuje ÚNMS SR prostredníctvom vedecko-technického periodika Metrológia a skúšobníctvo, v ktorom informuje verejnosť o dianí v oblasti metrológie. ÚNMS SR v roku 2020 vydal dve tlačené čísla časopisu a tri čísla elektronického periodika eMetrológia a skúšobníctvo, ktoré sú zároveň pre verejnosť prístupné na webovom sídle ÚNMS SR.

V oblasti výskumu a vývoja metrológie je SMÚ zapojený do viacerých medzinárodných projektov z programu regionálnej metrologickej organizácie EURAMET s označením EMPIR. Tieto financované projekty štrukturálne spadajú pod EÚ program Horizont 2020, čo zdôrazňuje ich významnosť v oblasti vývoja a rozvoja metrológie EÚ.

Ďalej SMÚ aktívne pracuje na príprave ďalších výskumných aktivít v rámci programu Horizont Európa a v oblasti Green Deal. SMÚ vyjadril záujem o zapojenie sa do jedného z európskych vedecko-výskumných partnerstiev v budúcom Rámcovom programe EÚ pre výskum a inovácie na roky 2021 - 2027 Horizont Európa, konkrétne do partnerstva „European Partnership on Metrology“, ktoré spolu s ostatnými bude zohrávať kľúčovú úlohu ako nástroj k dosiahnutiu strategických cieľov EÚ v oblasti výskumu a inovácií a má prispieť k urýchleniu prechodu smerom k zelenej a digitálnej Európe. Partnerstvo bude spolufinancované Európskou komisiou.

Projekty z programu EMPIR, riešené v roku 2020, boli zamerané na:

- zlepšenie celkového metrologického zabezpečenia merania krvného tlaku (18RPT02 - adOSSIG), kde SMÚ pracuje na zdokonalení a vývoji techník na kalibráciu oscilometrických krvných tonometrov;
- zlepšenie meraní a techník súvisiacich s kalibráciou zariadení na monitorovanie radiácie (oblasť radiačnej ochrany - 17RPT01 - DOSEtrace);
- oblasť praktickej implementácie novej definície termodynamickej jednotky teploty kelvin (18SIB02 – Real-K), kde SMÚ participuje na vývoji postupov na predĺženie životnosti aktuálnej medzinárodnej teplotnej stupnice ITS-90;
- vytvorenie retenčných staníc pre monitorovanie počasia a klímy (19SIP03 – CRS). Projekt je rovnako podporovaný Svetovou meteorologickou organizáciou (WMO).

V roku 2020 sa úspešne ukončil projekt 16RPT03 – inTENSE, ktorého výstupom bolo zriadenie centra kompetencie pre školenie a kalibráciu očných tonometrov, pričom sa vyvinuli a zdokonalili postupy pre kalibrovanie týchto zariadení. Projekt rovnako inicioval diskusiu v rámci legislatívy EÚ s cieľom zabezpečiť dôkladnejšiu kontrolu očných tonometrov.

V oblasti nefinancovaných projektov organizácie EURAMET, SMÚ participuje na projekte č. 1459, ktorý rieši aktuálnu problematiku presného merania a kalibrácií vo vzduchu. SMÚ taktiež vedie projekt č. 1516, ktorý zisťuje aktuálne metrologické schopnosti merania termofyzikálnych vlastností materiálov.

Oddelenie ionizujúceho žiarenia sa v rámci projektu MetroRADON zúčastnilo medzinárodného medzilaboratórneho porovnania *MetroRADON_Task.2*. V roku 2020 bol

pripravený tzv. Draft B. Cieľom porovnania bolo priamo porovnať odozvu meradiel radónu participujúcich laboratórií s transfer etalónom pilotného laboratória.

SLM v súlade s platným Osvedčením o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj č. 2016-12280/14439:2-15F0 vydaným Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR úzko spolupracuje so Strojníckou fakultou STU BA, Strojníckou fakultou UNIZA, TUKE a SAV zastúpenou Ústavom merania a Matematickým ústavom na riešení projektových úloh. Spolupráca spočíva najmä v riešení dvoch prebiehajúcich projektov, projektu APVV-18-0066 týkajúceho sa metrologickej nadväznosti meradiel momentu sily a projektu APVV-19-0032 z oblasti vývoja etalónu stacionárneho magnetického poľa, ale aj pri riešení ďalších rozvojových úloh so zameraním na vývoj a obnovu etalonážnych zariadení a technického vybavenia.

3) POSUDZOVANIE ZHODY A SKÚŠOBNÍCTVO

ÚNMS SR v oblasti posudzovania zhody a skúšobníctva zabezpečuje prostredníctvom vhodného legislatívneho prostredia, ako aj prostredníctvom autorizovaných a notifikovaných osôb prístup pre výrobcov a dovozcov k službám posudzovania zhody určených výrobkov, čím prispieva k vysokej úrovni ochrany spotrebiteľa a používateľov výrobkov.

Na zabezpečenie koncepčných zámerov pre oblasť skúšobníctva a posudzovania zhody v roku 2020 ÚNMS SR plnil nasledovné ciele.

V roku 2020 v oblasti aproximácie práva, aktívnej účasti na tvorbe európskej legislatívy, následnej transpozície a implementácii do právneho poriadku SR sa ÚNMS SR podieľal na príprave stanovísk a pozícií k nasledujúcim právnym aktom EÚ:

- Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní a správe smernice 2000/14/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. mája 2000 týkajúcej sa aproximácie právnych predpisov členských štátov vzhľadom na emisiu hluku v prostredí pochádzajúcu zo zariadení používaných vo voľnom priestranstve (ÚNMS SR - gestor),
- Oznámenie Komisie EP, Rade, EHP a Výboru regiónov Dlhodobý akčný plán, ako v úzkej koordinácii s členskými štátmi zlepšiť vykonávanie a presadzovanie pravidiel jednotného trhu (ÚNMS SR - spolugestor),
- Návrh nariadenia EP a Rady, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/745 z 5. apríla 2017 o zdravotníckych pomôckach, zmene smernice 2001/83/ES, nariadenia (ES) č. 178/2002 a nariadenia (ES) č. 1223/2009 a o zrušení smerníc Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS (Text s významom pre EHP), pokiaľ ide o dátumy uplatňovania niektorých jeho ustanovení (ÚNMS SR - spolugestor),
- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/797 z 11. mája 2016 o interoperabilite železničného systému v Európskej únii (text s významom pre EHP) a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/798 z 11. mája 2016 o bezpečnosti železníc (Text s významom pre EHP), pokiaľ ide o predĺženie lehoty určenej na ich transpozíciu (ÚNMS SR - spolugestor).

V roku 2020 odbor skúšobníctva a európskych záležitostí ÚNMS SR (ďalej len „OSEZ“) pripravil nasledujúce všeobecne záväzné právne predpisy v oblasti posudzovania zhody, skúšobníctva a európskych záležitostí v spolupráci s odborom legislatívy:

- zákon č. 260/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 55/2018 Z. z. o poskytovaní informácií o technickom predpise a o prekážkach voľného pohybu tovaru, ktorým sa zabezpečila čiastočná implementácia:
 - nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/515 z 19. marca 2019 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený

na trh v inom členskom štáte a o zrušení nariadenia (ES) č. 764/2008 (text s významom pre EHP).

- návrh zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý je aktuálne v legislatívnom procese, a ktorým sa zabezpečuje čiastočná implementácia:
 - nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (text s významom pre EHP),
 - nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 z 2. októbra 2018 o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám a službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (text s významom pre EHP),
 - nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009 z 5. júna 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu, menia nariadenia (ES) č. 1069/2009 a (ES) č. 1107/2009 a ruší nariadenie (ES) č. 2003/2003 (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2019/1009“) (text s významom pre EHP),
 - delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2019/945 z 12. marca 2019 o bezpilotných leteckých systémoch a o prevádzkovateľoch bezpilotných leteckých systémov z tretích krajín.

Prehľad transpozície smerníc (EÚ) a implementácie nariadení (EÚ) sa nachádza v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1: Transpozícia smerníc (EÚ) a implementácia nariadení (EÚ)

2015	2016	2017	2018	2019	2020
4	9	5	10	11	5

ÚNMS SR v roku 2020 aktívne pokračoval v oblasti preverovania autorizovaných a notifikovaných osôb podľa požiadaviek všeobecne záväzných právnych predpisov a udeľovania autorizácie a výkonu notifikácie.

V roku 2020 bolo v SR 22 autorizovaných osôb, pričom bol autorizovaný a notifikovaný 1 nový subjekt na činnosti v oblasti zdravotníckych pomôcok a 1 autorizovaná a notifikovaná osoba v oblasti meradiel ukončila svoju činnosť.

ÚNMS SR vykonával kontrolnú činnosť podľa § 13 zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody a podľa Metodického postupu č. 45/2019 na kontrolu činnosti autorizovaných osôb a notifikovaných osôb podľa zákona o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu, pričom kontrolná činnosť sa vykonávala nasledujúcou formou:

- Kontrola na základe poverenia predsedníčky ÚNMS SR

Preverenie kontinuálneho plnenia požiadaviek príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov autorizovanými a notifikovanými osobami bolo uskutočnené počas 3 kontrol vykonaných podľa zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody.

V rámci uvedených kontrol bolo vykonané jedno spoločné posudzovanie slovenskej notifikovanej osoby podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/797 z 11. mája 2016 o interoperabilite železničného systému v EÚ s Európskou železničnou agentúrou (European Union Agency for Railways), ktorá zastupuje v rámci posudzovania Európsku komisiu a jedno spoločné posudzovanie s Európskou komisiou a 2 členskými štátmi podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/746 z 5. apríla

2017 o diagnostických zdravotníckych pomôckach in vitro a o zrušení smernice 98/79/ES a rozhodnutia Komisie 2010/227/EÚ (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2017/746“) slovenského žiadateľa o autorizáciu. V rámci preukazovania plnenia spôsobilosti podľa nariadenia (EÚ) 2017/746 sa na európskej úrovni nevyužíva akreditácia.

V roku 2020 bola vykonaná jedna kontrola činnosti autorizovanej osoby súvisiacej s postupmi posudzovania zhody, pri ktorých je kontrolovaný subjekt zapojený do fázy kontroly výroby priamo u výrobcu, tzv. svedecké posúdenie.

▪ Kontrola vykonávaná v spolupráci so SNAS

ÚNMS SR pokračoval aj v roku 2020 v spoločných posudzovaniach so SNAS v rámci posudzovania plnenia požiadaviek pri akreditácii na účely autorizácie a notifikácie. Všetky autorizované a notifikované osoby využívajú akreditáciu na potvrdenie zavedeného systému podľa príslušných technických noriem súboru STN EN ISO/IEC 17000, pričom posudzovanie plnenia autorizačných a notifikačných požiadaviek v súlade s § 12 ods. 4 zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody vykonáva ÚNMS SR. V roku 2020 bolo vykonaných 21 spoločných posúdení, z toho bolo vykonané 1 svedecké posudzovanie priamo u výrobcu.

Prehľad činnosti útvaru skúšobníctva sa nachádza v tabuľke č. 2 – 5.

Tabuľka č. 2: Počet autorizovaných osôb

2015	2016	2017	2018	2019	2020
22	18	20	20	21	22

Tabuľka č. 3: Počet notifikovaných osôb

2015	2016	2017	2018	2019	2020
21	17	18	18	19	20

Tabuľka č. 4: Vydanie nových rozhodnutí o autorizácii

2015	2016	2017	2018	2019	2020
9	21	4	12	15	25

Tabuľka č. 5: Kontroly a posudzovania autorizovaných/notifikovaných osôb

2015	2016	2017	2018	2019	2020
26	25	23	22	22	24

V rámci plnenia koncepčného zámeru spolupráca s orgánmi trhového dohľadu a vecne príslušnými ministerstvami pri zabezpečovaní jednotlivých postupov ustanovených v európskej legislatíve Nového prístupu bol rok 2020 ovplyvnený hlavne epidemiologickou situáciou v súvislosti s ochorením na Covid-19. ÚNMS SR je od 1. apríla 2018 koordinátorom činnosti orgánov trhového dohľadu nad určenými výrobkami a v tejto súvislosti bolo potrebné koordinovať orgány dohľadu aj počas „koronakrízy“. ÚNMS SR najmä počas prvej vlny pandémie na každodennej báze komunikoval so Slovenskou obchodnou inšpekciou, Národným inšpektorátom práce, Štátnym ústavom pre kontrolu liečiv, ako aj colnými orgánmi. Bola uskutočňovaná výmena informácií týkajúca sa najmä rúšok na každodenné použitie (textilné rúška), filtračných tvárových polmasiek kategórií FFP2, FFP3 (respirátorov), chirurgických rúšok, ale aj rýchlotestov na Covid-19. ÚNMS SR je členom pracovnej skupiny pre in vitro zdravotnícke pomôcky pri EK a bol zapojený aj do činnosti ad hoc skupiny

pre koronakrízu. ÚNMS SR bol zapojený do práce aj iných expertných a horizontálnych pracovných skupín na európskej úrovni (napr. koordinácia orgánov dohľadu na európskej úrovni, zdravotnícke pomôcky, in vitro zdravotnícke pomôcky, osobné ochranné pomôcky) a z toho dôvodu mal prístup k aktuálnym informáciám, ktoré zdieľal aj s ostatnými zainteresovanými stranami. Všetky rokovania prebiehali v online režime. ÚNMS SR v roku 2020 vykonával aj pravidelné aktivity podľa § 29 ods. 1 písm. a) zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody a v tejto súvislosti ÚNMS SR vyžadoval v roku 2020 od jednotlivých orgánov dohľadu program pre dohľad nad trhom, ktorý bol následne zaslaný Európskej komisii, ako aj vyhodnotenie činnosti za predchádzajúci kalendárny rok.

V roku 2020 boli v súvislosti s metodickým riadením a koordinovaním činnosti autorizovaných a notifikovaných osôb vypracované nasledujúce nové metodické postupy a interné riadiace akty:

- MP 05: 2020 Metodický postup o zásadách na udelenie autorizácie a notifikácie,
- MP 34: 2020 Metodický postup o rozhodovaní o uvedení určeného výrobku na trh bez posudzovania zhody,
- IRA ÚNMS SR č. 17/2020 Rozhodnutie predsedu, ktorým sa vydáva Štatút a rokovací poriadok Stálej pracovnej skupiny pre C.I.P.,
- IRA ÚNMS SR č. 03/2020 Rozhodnutie predsedu, ktorým sa vydáva Štatút a rokovací poriadok Slovenskej akreditačnej rady,
- Dodatok č. 01 k IRA ÚNMS SR č. 58/2019 Rozhodnutiu predsedu, ktorým sa vydáva Štatút a rokovací poriadok Rezortnej koordinačnej skupiny pre záležitosti EÚ ÚNMS SR.

ÚNMS SR v rámci boja proti COVID-19 pristúpil aj k udeľovaniu tzv. „výnimiek“ na základe § 4 ods. 5 zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody, pričom rozhodoval o uvedení určeného výrobku na trh bez posudzovania zhody podľa § 22 zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku v nadväznosti na odporúčanie Komisie (EÚ) 2020/403 a na článok 59 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2017/745 v znení nariadenia (EÚ) 2020/561. ÚNMS SR vydal aj MP 34: 2020 Metodický postup o rozhodovaní o uvedení určeného výrobku na trh bez posudzovania zhody, cieľom ktorého bolo jednotne usmerniť postup pri rozhodovaní ÚNMS SR o uvedení určeného výrobku na trh bez posudzovania zhody. Bolo udelených 11 „výnimiek“ na respirátory. Všetky podrobnosti, vrátane udelených výnimiek, sú zverejnené na webovom sídle ÚNMS SR v informácii [Výnimky podľa zákona č. 56/2018 Z. z.](#)

ÚNMS SR aj napriek zlej epidemiologickej situácii pristúpil v roku 2020 k odovzdávaniu Ceny Johanna Wolfganga von Kempelena za skúšobníctvo, v rámci ktorého bolo ocenených 12 osobností a 1 kolektív. Cena Johanna Wolfganga von Kempelena za skúšobníctvo sa udeľuje raz za tri roky osobnostiam a kolektívom, ktoré významne prispeli k rozvoju skúšobníctva v SR.

V nadväznosti na pretrvávajúcu epidemiologickú situáciu súvisiacu s bojom proti COVID-19, ÚNMS SR v oblasti zvyšovania právneho povedomia zainteresovaných strán a odbornej verejnosti zorganizoval v spolupráci so SMÚ 2 semináre na tému „Ako kúpiť správny respirátor?“.

Dňa 1. októbra 2020 sa v priestoroch ÚNMS SR konala tlačová beseda na tému: „Nie je rúško ako rúško. Ochrana dýchacích ciest pred koronavírusom“, na ktorej vystúpila predsedníčka ÚNMS SR, riaditeľka odboru skúšobníctva a európskych záležitostí ÚNMS SR a riaditeľka spoločnosti VÚTCH-CHEMITEX Žilina.

ÚNMS SR na svojom webovom sídle postupne zverejňoval informácie o možnostiach posudzovania zhody určených výrobkov, ktoré boli predmetom záujmu počas koronakrízy, napríklad:

- [Usmernenie k posudzovaniu zhody/certifikácii výrobkov "Ochranné rúška"](#),
- [Usmernenie k posudzovaniu zhody / certifikácii výrobkov "Ochranné rúška" - aktualizácia](#),
- [Usmernenie k posudzovaniu zhody/certifikácii výrobku „ochranný štít tváre“](#),
- [Usmernenie k certifikácii dezinfekčného prípravku](#),
- [Upozornenie na klamlivé a zavádzajúce certifikáty v oblasti osobných ochranných prostriedkov](#),
- [Usmernenie k činnosti v oblasti vývozu niektorých výrobkov mimo EÚ podľa nového vykonávacieho nariadenia Komisie \(EÚ\) 2020/402 zo 14. marca 2020, ktorým sa vývoz určitých výrobkov podmieňuje vydaním vývozného povolenia v súvislosti s ochorením COVID-19](#),
- [AKTUALIZÁCIA „Udeľovanie výnimiek – Odporúčanie Komisie \(EÚ\) 2020/403 a zákon č. 56/2018 Z. z. § 4 ods. 5“](#),
- [Usmernenie pre colníkov v súvislosti s COVID-19](#),
- [Ako zistiť, či je predpoklad, že filtračné tvárové polmasky kategórií FFP1, FFP2, FFP3 spĺňajú požiadavky, ktoré sú na tieto kladené](#).

ÚNMS SR počas koronakrízy zodpovedal množstvo dopytov. Spolupracoval s nemocnicami, lekármi, zástupcami iniciatívy „Kto pomôže Slovensku“ a množstvom ďalších dopytujúcich sa na osobné ochranné prostriedky alebo zdravotnícke pomôcky.

4) AKREDITÁCIA

Akreditáciu orgánov posudzovania zhody v SR vykonáva SNAS ako jediný národný akreditačný orgán, ktorý je uznaný na európskej aj medzinárodnej úrovni.

SNAS je verejnoprávna inštitúcia zriadená zákonom č. 505/2009 Z. z. o akreditácii orgánov posudzovania zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o akreditácii“). SNAS je podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 339/93 (ďalej len „nariadenie (ES) č. 765/2008“), jediným vnútroštátnym akreditačným orgánom v SR, ktorý vykonáva akreditáciu orgánov posudzovania zhody ako činnosť orgánu verejnej moci uznaného vládou SR.

Poslaním SNAS je vykonávať akreditáciu orgánov posudzovania zhody predovšetkým v SR podľa princípov a kritérií medzinárodnej akreditácie, t. j. podľa medzinárodných noriem, dokumentov globálnych a regionálnych medzinárodných organizácií – Európskej spolupráce na akreditáciu (EA), Medzinárodnej spolupráce na akreditáciu laboratórií (ILAC), Medzinárodného akreditačného fóra (IAF), Fóra akreditačných a licenčných orgánov (FALB), a to tak, aby osvedčenia o akreditácii vydané SNAS boli medzinárodne akceptované a uznávané.

V roku 2020 ÚNMS SR vykonal kontrolu SNAS podľa § 24 ods. 1 zákona o akreditácii.

Na zabezpečenie koncepčných zámerov pre oblasť akreditácie v roku 2020 sa plnili úlohy v nižšie uvedených oblastiach:

- Akreditačná činnosť

V roku 2020 všetky akreditačné služby poskytované SNAS boli pokryté príslušnými zmluvami MLA (EA, IAF), prípadne MRA (ILAC).

SNAS aj naďalej spolupracovala s regulačnými autoritami SR, najmä s ÚNMS SR, Ministerstvom životného prostredia SR, Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvom dopravy a výstavby SR v záujme aplikovať akreditáciu v regulovanej sfére.

V roku 2020 SNAS zorganizovala 9 odborných seminárov určených pre akreditované osoby, ako aj pre ďalšie zainteresované strany, s cieľom ich zapojenia do procesu tvorby akreditačných požiadaviek. Zorganizované semináre zároveň slúžili ako fórum na prediskutovanie aktuálnych problémov v jednotlivých oblastiach akreditácie. V rámci pravidelného vzdelávania posudzovateľov SNAS bolo zorganizovaných 21 školení určených pre externých a interných spolupracovníkov.

▪ Legislatíva

V roku 2020 sa nepodarilo podporiť využívanie medzinárodne uznaného nástroja na potvrdzovanie spôsobilosti orgánov posudzovania zhody – akreditácie ako nástroja na potvrdenie spôsobilosti v rámci legislatívy SR. Aj napriek snahám ÚNMS SR o zachovanie preverovania orgánov posudzovania zhody formou akreditácie bol zrušený zákon č. 371/2019 Z. z. o základných požiadavkách na bezpečnosť detského ihriska a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a tým aj z neho vyplývajúca povinnosť akreditácie pre orgány posudzovania zhody, ktoré mali kontrolovať detské ihriská. Ďalej bola v roku 2020 zrušená povinnosť akreditácie pre výkon merania emisii hluku v pracovnom prostredí.

▪ Medzinárodná spolupráca a akceptácia

V rámci plnenia si povinností riadneho člena IAF, ILAC, EA a OECD sa zástupcovia SNAS aktívne zúčastňovali na práci pracovných výborov. Vzhľadom na globálnu epidemiologickú situáciu bolo množstvo plánovaných stretnutí zrušených a ďalšie boli realizované online. Celkovo bolo v tejto súvislosti uskutočnených 32 aktivít, pričom 3 zahraničné pracovné cesty boli uskutočnené fyzicky a ostatné online.

▪ Cezhraničná akreditácia

SNAS má uzatvorené rámcové dohody o spolupráci alebo dohody o subdodávkach celkovo s 13 národnými akreditačnými orgánmi.

V roku 2020 mala SNAS uzatvorených 9 dohôd o spolupráci so zahraničnými akreditačnými orgánmi a 10 dohôd o subdodávkach. Pri poskytovaní cezhraničnej akreditácie postupuje SNAS výlučne v súlade s medzinárodnými dokumentmi pre tento druh spolupráce.

5) KVALITA

Uznesením vlády SR č. 594 zo dňa 14. decembra 2016 bol schválený Národný program kvality SR – Stratégia zlepšovania kvality produktov a služieb zlepšovaním organizácií na roky 2017 – 2021 (ďalej len „NPK SR“) ako štátna politika kvality SR, ktorej koordinátorom je ÚNMS SR. ÚNMS SR je v zmysle tohto uznesenia poverený koordinovať činnosti rezortov v oblasti kvality a vykonávať aktivity, ktorými prispeje k napĺňaniu jeho cieľov. Jednotlivé aktivity sú vo veľkej miere realizované prostredníctvom národného projektu ÚNMS SR „Zavádzanie a podpora manažérstva kvality v organizáciách verejnej správy“ (ďalej len „národný projekt“).

V 2. polroku 2020 v rámci prípravy NPK SR na roky 2022 – 2026 pristúpil ÚNMS SR k zhodnoteniu predchádzajúcich národných programov kvality SR za roky 2004 – 2019, v ktorom sa zameral na stanovené vízie a strategické ciele, realizované projekty a napĺňanie akčných plánov v jednotlivých rezortoch, ako aj dobrú prax. Zároveň sa hľadali možné návrhy prienikov,

ktoré môžu byť podkladom pre stanovenie nových cieľov a aktivít v pripravovanom návrhu NPK SR na roky 2022 - 2026. Jednotlivé aktivity tvorby NPK SR prebiehali v súlade s Harmonogramom tvorby NPK SR 2022 – 2026.

Na uplatňovaní štátnej politiky kvality sa podieľa aj Rada NPK SR (ďalej len „RNPK SR“), ktorá je odborným, poradným, iniciačným a koordinačným orgánom predsedníčky ÚNMS SR. Úlohou RNPK SR je koordinovať aktivity ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy a vybraných inštitúcií pri presadzovaní ich aktivít v súlade s NPK SR a podporovať rozvoj manažérstva kvality. Členovia RNPK SR boli oslovení s požiadavkou o spoluprácu pri jeho tvorbe, ako aj zaslania návrhov nových aktivít do NPK SR, ktoré považujú za prioritu v ich rezorte, ako aj oblasť, kde by mohli prispieť k zlepšeniu kvality vo verejnej správe. Zasadnutie RNPK SR sa konalo 14. decembra 2020 online formou a jednotlivým členom boli prezentované aktivity vyplývajúce z NPK SR a dosiahnuté výsledky.

Najdôležitejším koncepčným zámerom ÚNMS SR v oblasti kvality je podpora zvyšovania kvality prostredníctvom zavádzania nástrojov, modelov a systémov manažérstva kvality. ÚNMS SR sa v tejto snahe zameriaval na prostredie verejného sektora v rámci poskytovania služieb organizáciami verejnej správy a tento svoj zámer sformuloval do aktivít, ktoré sa stali podkladom pre realizáciu národného projektu.

Zámerom národného projektu je urobiť čo najviac pre to, aby sa manažérstvo kvality stalo prioritou, strategickou a integrálnou súčasťou riadenia organizácií verejnej správy v SR. Jeho hlavná aktivita je rozdelená na dve kľúčové časti. Prvá časť sa zameriava na samotnú implementáciu niektorého z nástrojov manažérstva kvality, ako v ÚNMS SR, tak aj v 19 partnerských organizáciách, ktoré implementujú manažérstvo kvality postupne počas 4 rokov jeho trvania.

Partneri národného projektu sa nachádzajú v tabuľke č. 6.

Tabuľka č. 6: Partneri národného projektu

Úrad priemyselného vlastníctva SR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Úrad vlády SR	Úrad pre verejné obstarávanie
Ministerstvo obrany SR	Ministerstvo financií SR
Ministerstvo vnútra SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
Ministerstvo zdravotníctva SR	Štátna veterinárna a potravinová správa SR
Ministerstvo životného prostredia SR	Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Leviciach
Ministerstvo investícií regionálneho rozvoja a informatizácie SR	Slovenský metrologický inšpektorát
Národný bezpečnostný úrad	Národný inšpektorát práce (partner požiadal o odstúpenie z národného projektu, prebieha proces jeho nahradenia inou organizáciou)
Ministerstvo kultúry SR	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (partner požiadal o odstúpenie z národného projektu, prebieha proces jeho nahradenia inou organizáciou)
Štatistický úrad Slovenskej republiky	

Počas roka 2020 sa podarilo Úradu vlády SR a Úradu priemyselného vlastníctva SR po úspešnom absolvovaní hodnotenia Externej spätnej väzby modelu CAF získať titul Efektívny používateľ modelu CAF. Naďalej v implementácii modelu CAF pokračuje 5 partnerov projektu a v roku 2020 začali s implementáciou ďalší 3 partneri projektu. Získať certifikát systému manažérstva kvality podľa normy STN EN ISO 9001: 2016 sa podarilo

4 partnerom projektu (Úrad pre verejné obstarávanie, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Leviciach, Slovenský metrologický inšpektorát). Certifikát systému manažérstva proti korupcii podľa normy STN ISO 37001:2019 získali 2 partneri projektu (Úrad vlády SR a Slovenský metrologický inšpektorát). Nový nástroj Samohodnotenia kultúry kvality úspešne implementovali 2 partnerské organizácie (Ministerstvo vnútra SR a Ministerstvo obrany SR) a získaným certifikátom Recognised for Excellence zavŕšilo Ministerstvo financií SR implementáciu modelu výnimočnosti EFQM.

Všetky partnerské organizácie boli zasiahnuté mimoriadnou situáciou v SR, ktorá vznikla kvôli šíreniu ochorenia COVID-19. Táto mimoriadna situácia zapríčinila výraznejšie posuny v jednotlivých implementáciách a organizácie začali častejšie využívať online priestor na konzultácie, ako aj realizáciu školení. Dvaja partneri projektu počas implementácie pristúpili k transformácii úradov, čo viedlo samozrejme k prerušeniu implementácie systémov manažérstva.

V ÚNMS SR taktiež pokračovala implementácia, a to konkrétne systému manažérstva kvality a systému manažérstva proti korupcii a vykonali sa aj certifikačné audity. Po ich úspešnom absolvovaní získal ÚNMS SR certifikát systému manažérstva kvality podľa STN EN ISO 9001: 2016 a certifikát systému manažérstva proti korupcii podľa normy STN ISO 37001: 2019. Pri oboch systémoch v súčasnosti prebieha ich udržiavanie a zlepšovanie. V septembri 2020 začal ÚNMS SR s implementáciou modelu CAF, bola menovaná garantka a metodik modelu CAF a 15 členov CAF tímu. Vytvoril sa harmonogram implementácie a komunikačný plán. V novembri boli členovia CAF tímu vyškolení na model CAF, rozdelilo sa vlastníctvo jednotlivých kritérií a subkritérií modelu a začal sa proces samohodnotenia.

Druhá časť národného projektu je zameraná na činnosť CAF centra, ktoré ako vzdelávacie centrum poskytuje organizáciám verejnej správy rôzne typy vzdelávacích aktivít zameraných na oblasť manažérstva kvality. Témy školení, seminárov a workshopov sa zaoberali nielen primárnymi témami, ako sú systémy a modely kvality, ale aj ďalšími, ktoré s manažérstvom kvality úzko súvisia. Medzi ne patria napríklad rôzne nástroje zlepšovania (SWOT analýza, riadenie zmien, vedomostí a rizík), strategického riadenia metódou Balanced Scorecard alebo aj veľmi aktuálna a žiadaná téma systému manažérstva proti korupcii podľa normy ISO 37001. Ku koncu roka 2020 bolo v ponuke CAF centra spolu 20 tém vzdelávacích aktivít, ktoré sa neustále rozširujú a aktualizujú, aby sa zabezpečil rozvoj vedomostí a uplatňovania manažérstva kvality naprieč celou verejnou správou. Ide o dlhodobý cieľ, ku ktorému sa CAF centrum v roku 2020 priblížilo zrealizovaním 32 vzdelávacích aktivít, na ktorých bolo vyškolených viac ako 400 účastníkov – zamestnancov verejnej správy.

S cieľom rozširovať aplikáciu modelu CAF ako nástroja zlepšovania vo verejnej správe bol v rámci CAF centra vytvorený priestor pre podporu 15 organizácií verejnej správy, ktorým je poskytnutá školiaca, konzultačná a posudzovateľská činnosť pri implementácii modelu CAF. Týchto 15 implementácií je rozdelených do troch etáp v rámci časového rozpätia trvania národného projektu. Výber organizácií bol realizovaný formou zverejnenia výzvy na zapojenie sa do národného projektu, pričom tretia a zároveň posledná výzva (pre samosprávy) bola zverejnená v novembri 2020.

Využitím podpory ÚNMS SR sú tieto organizácie schopné nielen správne implementovať model CAF, ale aj úspešne prejsť Externou spätnou väzbou modelu CAF a získať medzinárodne uznávaný titul Efektívny používateľ modelu CAF. Ten v roku 2020 získali tri organizácie, a to Mestská časť Bratislava-Staré Mesto, Štátny pedagogický ústav a Obchodná akadémia Nitra.

Okrem vzdelávacej a poradenskej činnosti vykonáva CAF centrum aj analyticko-metodickú činnosť, v rámci ktorej má za cieľ vypracovať počas trvania národného projektu jednu odbornú metodiku a tri odborné štúdie zamerané na zlepšovanie procesov v rámci organizácií verejnej správy. Z dôvodu rozsiahleho tematického zamerania bude odborná metodika pozostávať zo šiestich samostatných častí, z ktorých každá bude venovaná inej

téme týkajúcej sa kvality a zlepšovania verejnej správy. Od spustenia národného projektu boli spracované prvé dve časti odbornej metodiky, a to Nástroj samohodnotenia kultúry kvality a Získavanie spätnej väzby od zainteresovaných strán. Celé ich znenie je zverejnené na webovom sídle ÚNMS SR v časti Kvalita - Odborné metodiky a štúdie.

Tvorba tretej a štvrtej časti metodiky bola spustená v roku 2020, ide o metodiku na rozvoj benchmarkingu vo verejnej správe a metodiku Easy CAF. Obe metodiky budú sfinalizované v prvej polovici roka 2021. Okrem toho sa v roku 2020 začalo aj s plánovaním prípravy odbornej metodiky na vytváranie samohodnotiacej správy podľa modelu CAF, ktorej výstupom bude aplikačná príručka. Samotný začiatok tvorby metodiky je plánovaný na začiatok roka 2021. Spomedzi odborných štúdií sa vytvorila prvá z nich na tému Spoločenskej zodpovednosti vo verejnej správe, pričom prebieha už len jej finálna korektúra. Následne bude taktiež zverejnená na webovom sídle ÚNMS SR.

Vzhľadom na schválenie finálnej verzie príručky modelu CAF 2020 generálnymi riaditeľmi zoskupenými v sieti EUPAN bolo potrebné pripraviť preklad tejto príručky z anglického do slovenského jazyka. Ide o piatu revidovanú verziu spoločného hodnotiaceho rámca, ktorá reaguje na súčasný rozvoj rôznych oblastí vo verejnej správe a spoločnosti, a na ktorej vytvorení sa ako národný korešpondent modelu CAF podieľal aj ÚNMS SR. Slovenský preklad príručky CAF 2020 bol sfinalizovaný v júni 2020, kedy bola príručka zároveň sprístupnená verejnosti. Organizácie, ktoré na Slovensku začali s implementovaním modelu CAF po tomto termíne používajú v procese zlepšovania už túto príručku, čím bol model CAF 2020 úspešne zavedený do praxe.

Za účelom šíriť povedomie o pridanej hodnote modelu CAF všetkým zainteresovaným stranám bolo okrem príručky modelu CAF 2020 do slovenského jazyka preložené aj Usmernenie pre implementáciu modelu CAF (CAF Guidelines). Ide o dokument vytvorený Európskou sieťou verejnej správy (EUPAN), ktorého cieľom je podporovať a merať vplyvy, výsledky a dopady modelu CAF na dobrý a efektívny výkon verejnej správy v EÚ a po celom svete. Dokument zároveň poskytuje usmernenie pri aplikovaní modelu CAF 2020, v ktorom je osvedčené jadro modelu CAF obohatené o témy ako digitalizácia, agilita, udržateľnosť, inovácie, spolupráca a diverzita.

Uskutočňovanie ďalšej medzinárodnej spolupráce bolo v roku 2020 obmedzené v dôsledku šírenia ochorenia COVID-19, v dôsledku čoho sa stretnutia siete národných korešpondentov presunulo do online priestoru. V decembri sa tak ÚNMS SR zúčastnilo online pracovného stretnutia národných korešpondentov. Predmetom stretnutia bolo predstavenie pripravovanej európskej štúdie ohľadom modelu CAF, ktorá bude vypracovaná pod vedením Portugalska ako krajiny aktuálne predsedajúcej Rade EÚ. ÚNMS SR sa na príprave štúdie CAF plánuje aktívne podieľať.

Pre budovanie dôvery a kvalitné zabezpečovanie služieb je veľmi dôležitá pravidelná informovanosť, preto sa v roku 2020 začalo pracovať na príprave webu CAF centra, ktorý bude verejnosti ponúkať všetky aktuálne informácie, ako aj základné údaje o činnosti CAF centra. Osobitný dôraz sa popri spracovaní jednotlivých príspevkov kládol na prípravu zoznamu príkladov dobrej praxe z doteraz zrealizovaných implementácií modelu CAF v organizáciách verejnej správy na Slovensku, ako aj na prípravu terminologického slovníka, ktorý bude aktualizovaný o nové termíny. Okrem toho bude na webovom sídle podľa vzoru Európskej inštitúcie pre verejnú správu, vytvorený aj register používateľov modelu CAF v SR. Po dokončení editorských prác a grafických úprav textov bude oficiálna verzia webového sídla prístupná pre verejnosť, v tzv. responsible dizajn (PC, notebook, tablet, mobil). Okrem toto CAF centrum pokračovalo v zdieľaní informácií prostredníctvom newsletteru odboru, ktorý sa vydáva v polročných intervaloch.

6) ĎALŠIE ČINNOSTI

Na ÚNMS SR je zriadené komplexné informačné stredisko, ktoré združuje viacero nástrojov na zabezpečenie výmeny informácií, voľného pohybu tovaru a prevencie vzniku prekážok obchodu, ktorého činnosti sú ustanovené v zákone č. 55/2018 Z. z. Podrobný prehľad činností komplexného informačného strediska ÚNMS SR za rok 2020 je uvedený v tabuľke č. 7.

Komplexné informačné stredisko ÚNMS SR sa zaoberá činnosťami:

- Centrálnej jednotky pre smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa ustanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (ďalej len „Centrálna jednotka pre smernicu (EÚ) 2015/1535“). V rámci tohto postupu sú návrhy technických predpisov v neharmonizovanej oblasti predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania zo strany Európskej komisie, členských štátov, členských štátov EZVO a Turecka.
- Kontaktného miesta na výroby podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2019/515 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte (text s významom pre EHP) (ďalej len „nariadenie (EÚ) č. 2019/515“). Nariadenie (EÚ) č. 2019/515 ustanovuje pravidlá a postupy s cieľom zaručiť voľný pohyb tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte pri plnom rešpektovaní zásady vzájomného uznávania.
- Kontaktného miesta pre nariadenie Rady (ES) č. 2679/98 zo 7. decembra 1998 o fungovaní vnútorného trhu vo vzťahu k voľnému pohybu tovaru medzi členskými štátmi (ďalej len „nariadenie (ES) č. 2679/98“), podľa ktorého musia členské štáty oznamovať všetky obmedzenia dopravy na svojom území, ktoré by mohli ohroziť voľný pohyb tovaru.
- Informačného strediska na medzinárodnej úrovni podľa Dohody Svetovej obchodnej organizácie o technických prekážkach obchodu (ďalej len „Dohoda TBT WTO“) a Dohody Svetovej obchodnej organizácie o aplikácii sanitárnych a fytosanitárnych opatrení (ďalej len „Dohoda SPS WTO“). Cieľom uvedených dohôd je zabezpečiť, aby technické predpisy, technické normy, postupy posudzovania zhody, sanitárne a fytosanitárne opatrenia boli pripravované, prijímané alebo uplatňované tak, aby nevytvárali nadbytočné prekážky v medzinárodnom obchode. Všetky takéto opatrenia prijímané členským štátom WTO podliehajú povinnosti oznámenia a sú distribuované všetkým jeho členom. Výmenu informácií zabezpečuje Informačné stredisko WTO.

Tabuľka č. 7: Prehľad činností komplexného informačného strediska

Centrálna jednotka pre smernicu (EÚ) 2015/1535	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet oznámených technických predpisov podľa 2015/1535	776	757	726	713	694	895
- z toho počet slovenských technických predpisov	35	12	35	15	23	14
Počet všetkých správ podľa smernice 2015/1535	5 369	5 431	4 784	4 798	4 690	6 351
- z toho počet zaslaných súhrnných spracovaných oznámení centrálnou jednotkou SR	220	243	181	175	187	243
Počet pripomienok, podrobných stanovísk a všeobecných informácií SR k oznámeným technickým predpisom	13	7	4	2	6	1
Počet konzultácií k smernici 2015/1535	27	21	23	18	21	19
Kontaktné miesta pre výroby podľa nariadenia (ES) č. 764/2008/ nariadenia (EÚ) 2019/515						

Počet dopytov	37	56	48	56	88	98
Kontaktné miesto pre nariadenie Rady (ES) č. 2679/98						
Počet oznámení podľa nariadenia Rady (ES) č. 2679/98	432	386	436	356	432	231
Informačné stredisko podľa dohôd Svetovej obchodnej organizácie						
Počet notifikácií podľa Dohody TBT WTO	1 147	1 445	1 794	2 085	1916	2043
Počet notifikácií podľa Dohody SPS WTO	1 029	973	924	1 202	1427	1600
Príprava stanovísk v rámci pracovných skupín rady EÚ						
Počet stanovísk/pozícií k nasledujúcim právnym aktom EÚ					3	4
Medzinárodné vzťahy						
Účasť na zasadnutiach zmiešaných a medzivládnych komisií					2	0
Zasadnutia stálych pracovnej skupiny pre spoluprácu v oblasti normalizácie, metrológie a posudzovania zhody					2	0

7) KONCEPČNÉ ZÁMERY ÚNMS SR NA ROK 2021

Vláda SR schválila 9. decembra 2020 Konceptiu štátnej politiky technickej normalizácie, metrológie, kvality, posudzovania zhody a akreditácie orgánov posudzovania zhody na roky 2021 až 2024 (ďalej len „Konceptia štátnej politiky“). Schválené koncepčné zámery majú za cieľ okrem iného podporiť podnikateľské prostredie, znížiť administratívnu záťaž, nastaviť spravodlivejší a transparentnejší systém výberu pokút, zvýšiť kvalitu organizácií verejnej správy, ako i zvýšiť mieru digitalizácie procesov.

V rámci podpory podnikateľského prostredia sa bude ÚNMS SR v oblasti technickej normalizácie v roku 2021 zameriavať na podporu vhodného zastúpenia a efektívnu účasť príslušných zainteresovaných strán na činnostiach technickej normalizácie na národnej, európskej a medzinárodnej úrovni, najmä malých a stredných podnikov, spotrebiteľských organizácií a iných zainteresovaných strán a aktívne komunikovať s priemyselnými a profesijnými zväzmi, združeniami a komorami a ďalšími subjektmi o možnostiach užšej spolupráce. Zlepšovaním vlastných procesov vrátane zníženia nadmernej administratívnej záťaže ÚNMS SR zefektívni proces tvorby STN a TNI s dôrazom na skrátenie času ich sprístupnenia technickej verejnosti a podnikateľskému prostrediu. Súčasťou plnenia koncepcie v oblasti aktívnej spolupráce a komunikácie s verejnosťou ÚNMS SR plánuje v roku 2021 bezodplatne sprístupniť ďalšie technické normy s cieľom pomôcť hospodárskym subjektom, ktoré chcú preorientovať svoje výrobné možnosti tak, aby mohli v krátkom čase vyrobiť naliehavo potrebné vybavenie a tiež s cieľom pomôcť znížiť ekonomické dôsledky pandémie ochorenia COVID-19.

Zámerom ÚNMS SR v roku 2021 je taktiež zlepšiť informovanosť o technickej normalizácii a pravidelne informovať o zaujímavých STN na svojom webovom sídle a na sociálnych sieťach.

V oblasti metrológie bude ÚNMS SR v roku 2021 plniť koncepčné zámery vyplývajúce z prijatej Konceptie štátnej politiky vyplývajúce z plánu implementácie Konceptie štátnej politiky za oblasť metrológie a plnení opatrení z Akčného plánu rozvoja metrológie SR.

ÚNMS SR bude pokračovať v legislatívnom procese novely zákona č. 157/2018 Z. z. o metrológii, ktorej cieľom je aplikácia legislatívnych zmien s cieľom zabezpečiť konkurencieschopné a efektívne podnikateľské prostredie v oblasti overovania, opravy a montáže určených meradiel so zameraním na zníženie byrokratickej záťaže a podporu ochrany spotrebiteľa.

V oblasti digitalizácie a informatizácie vo verejnej správe je cieľom ÚNMS SR analyzovať a vyhodnocovať požiadavky podnikateľskej sféry v oblasti informatizácie prostredia legálnej a vedeckej metrológie a na základe týchto poznatkov vytvoriť jednotné štruktúry a postupy (IT) k relevantným dokumentom pre podnikateľov a zamestnancov orgánov verejnej správy a taktiež pre zainteresované inštitúcie v zahraničí v podobe vytvorenia databáz pre oblasť metrológie, čím sa zvýši úroveň poskytovaných služieb pre používateľov meradiel v regulovanej a neregulovanej sfére.

V rámci aktívnej spolupráce a komunikácie s verejnosťou je koncepčným zámerom ÚNMS SR podporovať činnosť odborných metrologických združení pôsobiacich v SR v oblasti priemyselnej metrológie pri zavádzaní metrologických aktivít do metrologickej praxe a taktiež aktívna spolupráca s vysokými školami, príslušnými rezortmi a priemyselnými podnikmi v oblasti vzdelávania.

Na medzinárodnej úrovni sa bude ÚNMS SR podieľať na tvorbe predpisov, príručiek a normatívnych dokumentov pre oblasť metrológie a metrologickej kontroly a vytvárať priestor na ich uplatňovanie v SR tým, že zabezpečí aktívnu účasť zástupcov ÚNMS SR v pracovných orgánoch medzinárodných organizácií.

V roku 2021 v oblasti posudzovania zhody z dôvodu pretrvávajúcej zlej epidemiologickej situácie ÚNMS SR plánuje pokračovať v efektívnej spolupráci s orgánmi trhového dohľadu nad určenými výrobkami a vecne príslušnými ministerstvami pri zabezpečovaní jednotného postupu posudzovania zhody určených výrobkov a zlepšenie fungovania národných pracovných skupín notifikovaných osôb a iných pracovných skupín.

ÚNMS SR plánuje klást veľký dôraz aj na zvyšovanie právneho povedomia zainteresovaných strán a odbornej verejnosti o požiadavkách na určené výrobky, ktorými sú napríklad filtračné tvárové polmasky alebo iné osobné ochranné pomôcky, či zdravotnícke pomôcky.

ÚNMS SR plánuje ukončiť legislatívny proces zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, a ktorým sa implementuje viacero smerníc Európskeho parlamentu a Rady.

Ročný výhľad v oblasti akreditácie predpokladá v oblasti akreditačných činností trvalé poskytovanie kvalitných akreditačných služieb vo všetkých oblastiach, ktoré sú vyžadované v národnom hospodárstve alebo ktoré vyplývajú z legislatívy EÚ, zabezpečovanie posudzovania v nových oblastiach akreditácie, prieskum potrieb rezortov v oblasti akreditačných služieb, efektívnu spoluprácu s regulačnými autoritami SR v záujme aplikácie akreditácie v regulovanej sfére a pri overovaní a monitorovaní súladu skúšobných pracovísk so zásadami správnej laboratórnej praxe.

V roku 2021 ÚNMS SR plánuje pripraviť zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 505/2009 Z. z. o akreditácii orgánov posudzovania zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov. SNAS sa plánuje zamerať na cieľavedomú implementáciu požiadaviek normy ISO/IEC 17011:2017 s dôrazom na efektívnu prácu s ľudskými zdrojmi. V prvom polroku sa plánuje aktualizácia cenníka, pričom hlavným zámerom je upraviť spôsob stanovenia výšky ročného poplatku, ako aj upraviť intervaly počtu určujúcich údajov pre jednotlivé kategórie

poskytovaných akreditačných služieb. V druhom polroku 2021 bude prebiehať aktívna príprava na evaluačné posudzovanie zo strany EA plánované na február 2022.

V oblasti predchádzania vzniku a odstraňovania prekážok obchodu ÚNMS SR plánuje zefektívniť činnosti podľa zákona č. 55/2018 Z. z. o poskytovaní informácií o technickom predpise a o prekážkach voľného pohybu tovaru najmä v oblasti Kontaktného miesta pre nariadenie Rady (ES) č. 2679/98 zo 7. decembra 1998 o fungovaní vnútorného trhu vo vzťahu k voľnému pohybu tovaru medzi členskými štátmi.

V súvislosti s kompetenciami ÚNMS SR v nadväznosti na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 z 2. októbra 2018 o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012, ÚNMS SR vytvoril databázu vo forme webovej aplikácie, ktorá je verejne prístupná a umožňuje vyhľadávanie informácií o získaní označenia CE, o pravidlách a požiadavkách týkajúcich sa výrobkov, o identifikácii príslušných technických noriem, technických špecifikácií a o osvedčovaní výrobkov, ako aj o vzájomnom uznávaní výrobkov, na ktoré sa nevzťahujú špecifikácie EÚ. Uvedená databáza by sa mala pravidelne aktualizovať a byť prepojená prostredníctvom portálu slovensko.sk aj s portálom [Vaša Európa](http://VašaEurópa).

V oblasti kvality bude pre ÚNMS SR v roku 2021 prioritou pokračovať v tvorbe Národného programu kvality v Slovenskej republike na roky 2022 – 2026 v súlade so stanoveným harmonogramom a následne po ukončení celého procesu pripomienkovania sa predloží na schválenie vláde SR.

V rámci prebiehajúceho národného projektu bude prioritou ÚNMS SR pokračovať v jeho aktivitách a prispievať tak krok po kroku k zlepšovaniu a skvalitňovaniu organizácií verejnej správy na Slovensku. V rámci partnerských organizácií sa bude pozornosť zameriavať na pokračovanie a dokončenie prebiehajúcich implementácií v tých organizáciách, ktoré sú aktuálne vo fáze implementácie.

CAF centrum sa bude zameriavať na rozšírenie portfólia vzdelávacích aktivít a po uvoľnení opatrení pokračovať vo vzdelávaní zamestnancov verejnej správy v oblasti manažérstva kvality. Taktiež bude pokračovať v poskytovaní poradenských a konzultačných služieb organizáciám verejnej správy. V rámci analyticko-metodickej činnosti bude prioritou sústrediť sa na finalizáciu pripravovaných a spustenie nových metodík a odborných štúdií. Ďalším cieľom CAF centra bude zrealizovať v roku 2021 konferenciu o kvalite a spoločenskej zodpovednosti, pričom sa vzhľadom na súčasnú situáciu uvažuje o jej zrealizovaní online formou. V rámci siete národných korešpondentov má ÚNMS SR záujem byť aktívnym členom a participovať na realizovaných aktivitách a taktiež prezentovať dobrú prax zo Slovenska. Ďalšou, ale nie poslednou prioritou bude predstavenie nového webového sídla CAF centra verejnosti.

V rámci zlepšovania kvality a poskytovaných služieb ÚNMS SR sa bude v roku 2021 pokračovať v implementácii modelu CAF, pristúpi sa k finalizácii samohodnotiacej správy, absolvovaniu posúdenia na mieste a následne sa bude tvoriť akčný plán zlepšovania. Zároveň bude ÚNMS SR udržiavať implementované systémy manažérstva pod dozorom certifikačných orgánov a realizovať dozorové audity, ktoré slúžia na overenie dodržiavania plnenia jednotlivých požiadaviek noriem a nastavenie trvalého zlepšovania oboch implementovaných systémov manažérstva.